

Beyaz Zambaklar Ülkesi`ne Yolculuk

Aralık 16, 2017
1803

Dr. med. Yasemin Schreiber-Pekin

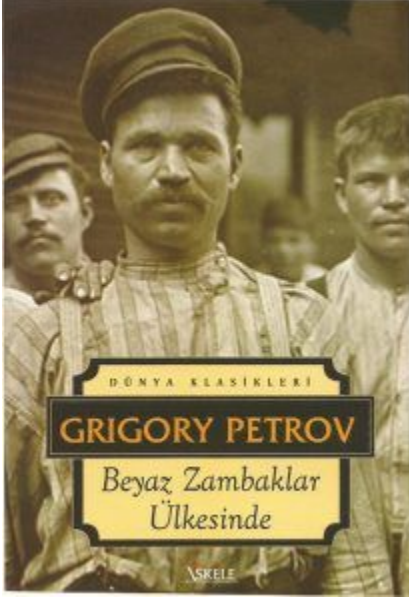
Kadın Doğum Uzmanı, Psikoterapist

y.schreiber@bluewin.ch

Geçtiğimiz ayın başında Finlandiya`nın başkenti Helsinki`deydim. Kızıl Ay ve Kızıl Haç Örgütü`nün Avrupa Psikososyal Destek Birimi toplantısında İsviçre`yi temsil ediyordum. Yanımdaki el çantasının bir köşesinde de „Beyaz Zambaklar Ülkesi“ isimli kitap duruyordu. Babamın, yıllardır ısrarla okumamı tavsiye ettiği, benim de hep „boş vaktim olunca okurum“ dediğim kitaplardan biriydi. Sonunda Helsinki`ye giderken okudum bu değerli eseri.

Mustafa Kemal Atatürk`ün bu destansı öyküye hayran oluşu, kitabın özelliklerinden biridir. Türkçe`ye çevrildikten sonra, derhal ülkedeki okulların, özellikle askeri okulların müfredatına konulmasını emretmiş ve öğretmenlere ücretsiz dağıttırması Atatürk.

Kitabın yazarı Gregory Petrov, 20. yüzyılın başlarında yaşamış bir düşünür ve din adamı. Görüşleri nedeniyle kiliseden kovulduktan sonra kendisini tamamen yazarlığa vermiş ve kitleleri etkilemeyi sürdürmüştü.

Roman gibi belirli bir öykü anlatarak yazılmamış kitap, fakat sürükleyici bir şekilde genel kültür açısından çok şey öğretiyor. Tüm yoksulluğa ve elverişsiz doğa koşullarına rağmen, Finlandiya'nın geri kalmışlıktan kurtuluş mücadelesini anlatır. Bir avuç aydının önderliğinde, askerlerden din adamlarına, profesörlerden öğretmenlere, doktorlardan iş adamlarına kadar her meslekten insan omuz omuza, örnek alınacak bir dayanışma sergilemiştir.

Benim Helsinki'de katıldığım toplantıda yapılan çeşitli sunulardan bir tanesi de ev sahibi Finlandiya'nın Ağustos ayında yaşadığı bir şiddet olayıydı. Sokak ortasında bir şahıs, iki kadını bıçaklayarak öldürmüş, sekiz kişiyi de yaralamış. Fin Kızıl Haç derneğinden 16 psikolog, bu olaya şahit olanlara ve onlarla ilgilenen kendi yardımcılara haftalar boyu psikolojik destek vermiş.

Yanlarında oturduğum Türk Kızıl Ay heyetindeki arkadaşlarla bakıştık bir an, hafifçe gülümseyerek. Yani, açıkçası, „ne anlatıyor bu adamlar?“ dercesine bakıştık. Daha sonraki yemek sohbetinde de anlaşıldığına göre, hepimizin kafasından aynı düşünce geçmiş. Her gün, her açtığımız gazetenin hemen her sayfası, kanlı cinayetler, bıçaklamalar, dayak, tecavüz, bol can kayıplı trafik kazaları, dehşet verici şiddet olayları tasvirleriyle dolu olan bir ülkeden geldiğimiz için, Finlandiya'da yaşanan olay devde kulak gibi kalıyordu biraz.

Finlandiya'nın yüz ölçümü Türkiye'nin yarısı, nüfusu yaklaşık altı milyon. Ülkenin büyük bir kısmı bataklık ve on binlerce gölle kaplı olduğundan yerleşim birçok yerde mümkün değil. Finler kendilerine, bataklık veya bataklıkta yaşayan insan anlamına gelen Suomi diyorlar. Yüzyıllar boyunca son derece yoksul ülke, sırayla İsveç ve Rusya işgali altında yaşamış. 1917'de bağımsız olduktan sonra, apayrı bir dil grubuna ait Fince yanında, İsveççe'yi de resmi dil olarak kabul edip iki dilli eğitime karar vermişler.

Yazar Petrov, Finlandiya'da birkaç iyi niyetli, çalışkan, azimli ve kendisini ülkesine adanmış insanın yarattığı kalkınma öyküsünü anlatır Beyaz Zambaklar Ülkesi'nde. Bu şekilde yaratılması mümkün olan mucizeyi örnekler. Bataklıklar ülkesinden, açan çiçekler ülkesine döner Finlandiya. „Mutluluğu bulmak“ anlamı yüklenen vadi zambağı, Finlandiya'nın sembolü olup, aynı zamanda Fin'lerin doğal yaşam, çevreyi koruma bilincini de vurgular.

Beyaz Zambaklar Ülkesi'nin ilk bölümünde, 1850'lerde ahşap temelleri çürüten Moskova Devlet Tiyatrosu'nun yıkılıp yeniden yapılması gündemdedir. Ancak temel kazılıp ahşap yerine granit yerleştirmeye karar verilir, böylece tarihi eser ayakta kalır. Bu örnek, yok etmek yerine mevcut olanı korumak, emek vererek daha da iyileştirmek için bir semboldür.

Kitabın kahramanı Snelman (1806-1881) dönemin büyük bir bilim adamı filozofu ve siyasetçisidir. Fin kültürünü yaratan halk öğretmeni olarak bilinir. Snelman aydınlara seslenerek tüm ülkeye bir aile gözüyle bakmalarını ve kendilerinin de bu ailenin içinden çıktıklarını unutmamaları gerektiğini hatırlatır. Eğitim görmemiş halkın cehaleti, kabalığı, sefaleti, aydınların da utancı; yurttaşlarını eğitmek, ödemeleri gereken borçlarıdır. Bu şekilde kırsal halk okullarına çevrilir, üniversite profesörleri, toplumun her kesiminden insanlara eğitimci konferanslar verir. Başarılı iş adamları zanaat sahiplerine yol gösterir. Halka hizmet yerine, gelenleri boşu boşuna bekleten, insanlara bağırıp çağıran memurlar, çocuklarına doğru yol gösteremeyen anne-babalar, çeki düzene çağrılır ve eğitilir.

Bu anlatılan olaylar sadece sözde kalmamış, gerçekten başarıyla uygulanmıştır. Ülkemizde, 1940'lı, 1950'li yıllarda, Hasan Ali Yücel, Aşık Veysel ve buraya sığmayacak kadar çok ve büyük daha bir çok değerli insanların ders verdiği köy enstitülerinin benzeri aslında.

Her çocukta potansiyel vardır ve ancak eğitimle ortaya çıkar. Eğitim sistemi bu güne kadar olağan üstüdür Finlandiya`da. Unicef etüdlarına göre dünyanın en başarılı öğrencileri arasında Fin çocukları. Eğitimin yanında çocukların ruh ve beden sağlığı, güveni, eşitliği, mutluluk duygusu gibi öğeler de incelenirse, Danimarka`dan sonra ikinci sirada Finlandiya. Araştırılan 41 sanayi ülkesi arasında İsrail ile en son yeri paylaşıyor Türkiye.

Türkiye Kızıl Ay heyetinin temsilcileri, öz veri sahibi üç genç kadın arkadaş, göğüs verdikleri güçlüklerden bahsettiler aramızda konuşurken.

Finlandiya`nın, yaşadığı bıçakla saldırı olayına gösterdiği tepki abartılı bulunabilir. Fakat aslında daha önemlisi, „adamların tuzu kuru, başka dertleri yok“ yaklaşımı yerine, bizim buna benzer haberleri olağan ve değiştirilmesi mümkün olmayan bir gerçek olarak kabullendiğimiz. Sohbetimiz sırasında, arkadaşlarla paylaştığımız düşüncelerden biri de, insan yaşamına böyle değer verilmesinin güzel bir şey olduğuydu.

Atatürk`ün, Beyaz Zambaklar Ülkesi`ni bu denli önermesinin nedeni, sanırım herkesin isterse kendini yetiştirebileceğini ve ülkesi için bir şeyler yapabileceğini düşünmesidir. Kitabın bir yerinde, yazar okurlarına şu soruyu sorar: „Hayat yapıcılığına ne zaman başlıyorsunuz? Siz, erkek ya da kadın, hayat borcunuzu ne zaman ödeyeceksiniz?“

Bu yazımı babam Dr. Hüseyin Pekin`e ithaf ediyorum.